

§ 39 fastsatte længstetid eller (3) under særlige omstændigheder bestemme, at den pågældende skal ind sættes til udståelse af reststraffen. Det samme gælder efter § 40, stk. 3, hvis den prøveløsladte begår strafbart forhold i prøvetiden, uden at der rejses tiltale herfor, eller hvis den prøveløsladte i udlandet dømmes for strafbart forhold begået i prøvetiden, uden at der i forbindelse med dommen er taget stilling til spørgsmålet om fuldbyrdelse af reststraffen.

Ifølge § 40, stk. 5, anses en straf, der har medført prøveløsladelse, for udstået på det tidspunkt, prøveløsladelsen fandt sted, når der ikke er truffet bestemmelse om fuldbyrdelse af reststraffen i medfør af § 40, stk. 2 og 3 (vilkårsovertrædelse).

Hvis der er truffet beslutning om genindsættelse af den pågældende i medfør af § 40, stk. 2, jf. stk. 3 (vilkårsovertrædelse), kan fornyet prøveløsladelse ske, selv om de tidsmæssige betingelser i § 38, stk. 1 og 2, ikke er opfyldt med hensyn til reststraffen, jf. § 40, stk. 6. Med hensyn til prøvetid efter sådan prøveløsladelse gælder de i § 39 fastsatte tider med fradrag af den tid, i hvilken den pågældende tidligere har været prøveløsladt, jf. § 40, stk. 6. Bestemmelsen i stk. 6 åbner adgang for en kortvarig tilbageføring til afsoning efterfulgt af ny prøveløsladelse, når overtrædelsen af tilsynsvilkår eller særvilkår har ført til beslutning om genindsættelse.

Straffelovens § 41 og 42 indeholder særlige bestemmelser om prøveløsladelse af personer, der afsoner livstidsstraffe.

Straffuldbyrdelseslovens kapitel 22 (§§ 111-123) indeholder visse klageregler mv. § 111 indeholder regler om administrativ rekurs. Herudover er der i §§ 112-123 regler om en særlig enkel og udvidet adgang til domstolsprøvelse af visse særligt indgribende afgørelse vedrørende indsatte. Lovens § 112 fastsætter således, at en række bestemte administrative afgørelser kan kræves indbragt til prøvelse for retten. Den særlige domstolsprøvelse omfatter ifølge § 112, nr. 6, bl.a. afgørelser om nægtelse af prøveløsladelse i henhold til straffelovens § 38, stk. 1, og § 41. Derimod er afgørelser om nægtelse af prøveløsladelse i medfør af straffelovens § 38, stk. 2, ikke omfattet af den særlige domstolsprøvelse.

2.2. Samfundstjeneste

I december 1991 vedtog Folketinget gennem en ændring af straffeloven (lov nr. 6 af 3. januar 1992) at lovfæste regler om samfundstjeneste i straffelovens kapitel 8 (§§ 62-67). Loven, der byggede på Straffelovrådets betænkning nr. 1211/1990 om samfundstjeneste, trådte i kraft den 1. april 1992. Samfundstje-

neste havde indtil lovens gennemførelse været baseret på en Folketingsbeslutning fra den 25. maj 1982 om samfundstjeneste som forsøgsordning. Forsøgsordningen, der oprindeligt alene omfattede København og Nordjylland, blev i 1985 udvidet til at omfatte hele landet.

Straffelovens regler om samfundstjeneste er efterfølgende ændret to gange henholdsvis ved lov nr. 274 af 15. april 1997 (Samfundstjeneste og forstærket indsats mod seksualforbrydere mv.) og ved lov nr. 230 af 4. april 2000 (Udvidet brug af samfundstjeneste og betingede domme med vilkår om alkoholistbehandling for spirituskørsel).

Herudover indeholder straffuldbyrdelseslovens kapitel 18 (§§ 101-104) regler om gennemførelse af domme med vilkår om samfundstjeneste.

Efter straffelovens § 62, stk. 1, kan retten, hvis den ikke finder det tilstrækkeligt at idømme tiltalte en betinget dom efter reglerne i §§ 56 og 57, afsige betinget dom med vilkår om samfundstjeneste, hvis tiltalte findes egnet hertil. Idømmelse af en betinget dom med vilkår om samfundstjeneste indebærer, at der pålægges den dømte en pligt til i sin fritid uden løn at udføre samfundsnyttigt arbejde.

Der kan ikke efter de gældende regler fastsættes vilkår om samfundstjeneste i forbindelse med prøveløsladelse.

Idømmelse af samfundstjeneste som vilkår for en betinget dom sker navnlig i sager om berigelseskriminalitet (bortset fra røveri), men anvendes også i stedet for kortere fængselsstraffe f.eks. i sager om spirituskørsel. Der har dannet sig en praksis, hvorefter samfundstjeneste ved kriminalitet som f.eks. vold, røveri, narkotikasager og sædelighedsforbrydelser («varsomhedsområdet») kun anvendes, hvis det efter en konkret, individuel vurdering findes forsvarligt.

Udstrækningen af et vilkår om samfundstjeneste i tilknytning til en betinget dom skal fastsættes til mindst 30 og højst 240 timer, og der skal fastsættes en længstetid, inden for hvilken denne arbejdspligt skal opfyldes jf. § 63, stk. 1. Længstetiden udmåles i forhold til antallet af arbejdstimer.

Hvis der foreligger særlige grunde kan tilsynsmyndigheden i medfør af § 63, stk. 2, forlænge længstetiden for arbejdsforpligtelsen. I praksis forekommer det, at den dømte, f.eks. på grund af sygdom, ikke kan nå at afvikle arbejdspligten inden for den i dommen fastsatte afviklingstid. Tilsynsmyndighedens afgørelse om forlængelse af længstetiden skal indbringes for retten, hvis domfældte anmoder herom.

Efter § 63, stk. 3, skal der i en betinget dom med vilkår om samfundstjeneste fastsættes en prøvetid på